

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 207/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť A. B., K., a E. B., K., zastúpených advokátom JUDr. R. T., Advokátska kancelária, K., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 Co 242/2009 z 25. augusta 2009 a konaním, ktoré mu predchádzalo, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. B. a E. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. októbra 2009 doručená sťažnosť A. B. a E. B. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 242/2009 z 25. augusta 2009 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a konaním, ktoré mu predchádzalo.

2. Z obsahu sťažností vyplýva, že na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) prebieha pod sp. zn. 34 C 46/2007 súdne konanie o zaplatenie sumy 199 163,51 €, v ktorom sú sťažovatelia v procesnom postavení žalovaných. V súvislosti s týmto konaním okresný súd uznesením z 24. apríla 2007 sp. zn. 34 C 46/2007 nariadil predbežné opatrenie, ktorým sťažovateľom zakázal predať, darovať, prenajímať, zriadiť záložné právo, zriadiť zabezpečovací prevod k bytu č. 2 na 1. poschodí vo vchode obytného domu súpisné číslo 3469 nachádzajúceho sa na S. ulici v K., zapísaného na liste vlastníctva, katastrálne územie S. mesto.

3. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia 16. mája 2007 odvolanie, v ktorom žiadali, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a priznal im náhradu trov konania. Krajský súd ako odvolací súd uznesením sp. zn. 2 Co 186/2007 z 21. júna 2007, nevyhovel odvolaniu sťažovateľov a potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne.

4. Dňa 5. septembra 2007 podali sťažovatelia na okresnom súde návrh na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia. Okresný súd uznesením z 20. novembra 2008 sp. zn. 34 C 46/2007 návrh sťažovateľov zamietol. Svoje rozhodnutie odôvodnil aj tým, že sťažovatelia v podstate neuviedli žiadne nové skutočnosti, s ktorými by sa už nevysporiadal v predchádzajúcom konaní odvolací krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 2 Co 186/2007 z 21. júna 2007.

5. Rozhodnutie okresného súdu, ktorým bol zamietnutý návrh na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia, napadli sťažovatelia odvolaním a navrhli jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Sťažovatelia namietali skutočnosť, že odôvodnenie uznesenia okresného súdu sp. zn. 34 C 46/2007 z 20. novembra 2008 je v rozpore s § 157 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 99/1963 Zb.

Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) v spojení s § 167 ods. 2 OSP, ako aj čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Konkrétne vytýkali súdu prvého stupňa, že:

„1. vo svojom rozhodnutí (Uznesení) ku skutočnostiam uvádzanými sťažovateľmi o nesplnení zákonných predpokladov pre vydanie predbežného opatrenia len skonštatoval, že s týmito dôvodmi sa už vysporiadal v rámci odvolacieho konania proti nariadenému predbežnému opatreniu Krajský súd v Košiciach. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vydaného dňa 21.06.2007 však jasne vyplýva, že sa nezaoberal argumentáciou a dôvodmi uvádzanými sťažovateľmi nakoľko sa k nim vôbec nevyjadril. V dôsledku toho konštatácia súdu prvého stupňa o vysporiadaní sa s argumentáciou sťažovateľov Krajským súdom v Košiciach a následné prevzatie tejto argumentácie (odôvodnenia) o nesplnení zákonných predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia zakladá nepreskúmateľnosť Uznesenia v tejto časti pretože neobsahuje žiadne dôvody (skutočnosti), ktoré by mali byť predmetom prieskumu odvolacieho súdu v rámci odvolacieho konania. Postup súdu prvého stupňa treba považovať len za formálny výkon práva na súdnu ochranu, ktorý nezodpovedá ani požiadavkám čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a ani čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Sťažovatelia preto poukazujú na to, že odôvodnenie Uznesenia neobsahuje žiadne skutočnosti umožňujúce preskúmať závery súdu prvého stupňa napriek tomu, že odôvodnenie súdnych rozhodnutí tvorí súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa ústavy Slovenskej republiky o dohovorov o ochrane ľudských práv a základných slobôd. (porov. II. ÚS 9/00, I. ÚS 35/01, I. ÚS 26/94, IV. ÚS 156/03),

2. ... ani z uznesenia o nariadení predbežného opatrenia tak ani z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach nevyplýva na základe čoho považovali tvrdenia žalobcu za osvedčené, resp. ako relevantne žalobca osvedčil skutočnosti potrebné na nariadenie predbežného opatrenia,

3. ... nepreskúmateľnosť Uznesenia, ako aj porušenie základného práva žalovaných v 1. a 2. rade na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemôže nahradiť (zvrátiť) postup súdu prvého stupňa, ktorým sa obširne zaoberal... judikatúrou použitou sťažovateľmi v ich návrhu na zrušenie predbežného opatrenia nakoľko v okolnostiach prípadu táto otázka, resp. výklad netvorí súčasť práva na súdnu ochranu a nemá súvis s posúdením splnenia zákonných predpokladov na nariadenie predbežného opatrenia.“

6. *Odvolačí krajský súd nevyhovel odvolaniu sťažovateľov, stotožnil sa so závermi súdu okresného súdu a uznesením, ktoré je napadnuté touto sťažnosťou, potvrdil prvostupňové uznesenie.*

7. *Sťažovatelia v podanej sťažnosti poukazujú na argumentáciu uvedenú vo svojom odvolaní proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 34 C 46/2007 z 20. novembra 2008, a v podstatnom ďalej dodávajú : „Právo na spravodlivý proces spravidla vyžaduje, aby každé rozhodnutie súdu bolo odôvodnené. Vyplýva to z potreby transparentnosti výkonu spravodlivosti, ktorá je inherentná každému jurisdikčnému aktu. Je korelátom práva strany prednášať návrhy a argumenty, aby na ne dostala odpoveď. Odôvodnenie rozhodnutia je tiež zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je svojvoľný (arbitrárny)...*

Uznesenia o nariadení predbežného opatrenia ako súčasť práva na súdnu ochranu uznal aj ústavný súd (II. ÚS 37/00, II.ÚS 23/00). ... Aj v takomto rozhodnutí musí okresný súd jasne a jednoznačne vysvetliť, z akých dôvodov usudzuje, že došlo k splneniu zákonných predpokladov na nariadenie predbežného opatrenia, tak ako sú uvedené v ust. § 74 a nasl. O.s.p.. Len takto odôvodnené uznesenie môže účastník konania účinne napádať v odvolacom konaní, t.j. uvádzať argumenty prečo, resp. z akých dôvodov neboli zákonné podmienky na nariadenie predbežného opatrenia naplnené a tak realizovať svoje základné právo na súdnu ochranu ústavou predpokladaným spôsobom.“

8. *V závere sťažovatelia zhrňujú dôvody, ktoré podľa ich názoru zakladajú ústavnú nekonformnosť napadnutého uznesenia krajského súdu:*

„- Súd prvého stupňa sa vo svojom odôvodnení rozhodnutia odkazom na Krajský súd v Košiciach, resp. na jeho rozhodnutie dostatočne nevysporiadal a nezaoberal argumentáciou sťažovateľov uvedenou v ich návrhu na zrušenie predbežného opatrenia,

- Odvolací súd (Krajský súd v Košiciach) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 242/2009 nahradil (suploval) činnosť súdu prvého stupňa, ktorá sa týka odôvodnenia rozhodnutia,

- Odvolací súd sa okrem suplovania činnosti súdu prvého stupňa vôbec nezaoberal a preto ani nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľov uvedenou v ich odvolaní zo dňa

18.12.2008, ktorá má význam pre rozhodnutie o odvolaní, pretože s ňou namieta splnenie zákonných predpokladov nariadenia predbežného opatrenia. “

9. Na základe uvedeného sťažovateľa žiadajú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru uznesením krajského súdu s tým, aby bolo napadnuté uznesenie krajského súdu zrušené a vec bola vrátená na nové konanie a rozhodnutie. Sťažovatelia zároveň žiadajú priznanie náhrady trov konania.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo

návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

14. Podstatu predloženej sťažnosti tvoria tvrdenia sťažovateľov, že k porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru došlo tým, že okresný súd v predmetnom konaní nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, a to takým spôsobom, že odkázal na predchádzajúce uznesenie krajského súdu v tej istej veci a zároveň krajský súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľov.

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vrátane tej, ktorú označili sťažovatelia vo svojej sťažnosti, právo sťažovateľov na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, avšak odôvodnenie rozhodnutia neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Všeobecný súd sa musí vysporiadať s tými námietkami, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (II. ÚS 44/03, II. ÚS 78/05).

16. V danom prípade okresný súd v odôvodnení uznesenia *sp. zn. 34 C 46/2007 z 20. novembra 2008*, zvolil takú procesnú ekonómiu, že sčasti odkázal na staršie rozhodnutie odvolacieho krajského súdu *sp. zn. 2 Co 186/2007 z 21. júna 2007*, v tej istej veci, ktoré mali účastníci konania k dispozícii a v ktorom boli objasnené dôvody, ktoré

viedli k odmietnutiu odvolania sťažovateľov a potvrdeniu uznesenia súdu prvého stupňa. Podľa názoru ústavného súdu je takýto postup všeobecného súdu s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania ústavne konformný.

17. Odôvodnenie uznesenia okresného súdu v spojitosti s odôvodnením uznesenia krajského súdu jasne a zrozumiteľne podáva výklad, akými úvahami sa súd spravoval, z akého dôvodu a na základe akých právnych predpisov bolo vo veci rozhodnuté. Vychádzajúc z uvedených ústavne významných úvah je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia okresného súdu či krajského súdu a tvrdeným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

18. K námietke sťažovateľov, že krajský súd sa v napadnutom uznesení nedostatočne vysporiadal s ich argumentáciou, ústavný súd poznamenáva, že právo na súdnu ochranu neznamená procesný úspech sťažovateľa vo veci (podobne II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97).

19. Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia v podstate požadujú revíziu napadnutého uznesenia, ktorým bol ich návrh na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia zamietnutý. Ústavný súd ďalej k tomu konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

20. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosťou napadnuté uznesenie krajského súdu jasne a zrozumiteľne podáva výklad použitého právneho predpisu a dôvodí svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne. V uznesení krajského súdu a ani v konaní, ktoré mu predchádzalo, teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ich robilo ústavne neakceptovateľnými, a teda vyžadujúcimi korekciu zo strany ústavného súdu. Sťažnosťou napadnuté uznesenie je vnútorne logické, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, nie je arbitrárne a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na všetky otázky, prečo nebolo vyhovené predmetnému návrhu.

21. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05). O taký prípad išlo aj v prerokúvanej veci, preto ústavný súd považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

23. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť, ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov, a to návrhu na zrušenie uznesenia krajského súdu a náhrade trov konania, ktoré sú viazané na skutočnosť, že sťažnosti bude vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2010